

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Cap. XII. De partitione inter fratres mortuo Patre.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

Respondeo: quia esto, æstimatio aliquando faciat venditionem, aliquando tamen non facit, ut patet in dote quæ potest ab uxore viro tradi, interdum per æstimationem facientem venditionem, interdum verò per æstimationem non facientem venditionem. Facit venditionem æstimatio, quando res dotalis æstimatur, ut marito tradatur, tanquam vendita eo pretio. Non facit venditionem, quando res æstimatur solum, ut sciatur valor rei dotalis, ita ut si pereat, & fiat exterior culpa viri constet ad quid teneatur vir in casu restitutionis. Quoniam igitur in casu nostro æstimantur animalia solum, ut sciatur quid, & quantum in fine anni sit restituendum, ideo non est contractus venditionis, nam si æstimatio eorumdem animalium fieret, ut illa tanquam vendita eo pretio, traderentur Pastori, esset quidem contractus venditionis, at consequenter non periret ad hunc locum, sed ad tractatum de venditione, & emptione.

4. Inquires tertiò: An Socius, præscindendo à contractu asscurationis, sed in vim solius contractus Societatis, obligetur in fine anni, puta temporis designati pro Societate, restituere prædicta animalia æstimata per æstimationem non facientem venditionem, restituere, inquam, obligetur juxta valorem æstimationis, factæ initio anni, an juxta valorem æstimationis, quæ fit in fine anni? Mille oves, v. g. valent initio anni centum aureis, at in fine anni ob magnam illarum penuriam valebunt ducentis aureis, vel propter abundantiam valebunt minoris, v. g. aureis quinquaginta, socius recipiens, debet hinc reddere oves valentes centum aureis, an verò ducentis, vel quinquaginta?

Respondeo: Cum in mero contractu Societatis (nam nunc præscindis ab alio pacto) supra docuimus animalia remanere in dominio apponentis, si in fine anni crescit vel decrevit eorum valor, ipsi apponenti crescit, atque decrevit, unde juxta æstimationem, quæ fit in fine anni, debet restituere is, qui ea recepit, & solum illa prior æstimatio inserviet, ut si culpa recipientis, animalia perierint, vel deteriora evaserint, compensetur illud, quod erit justè compensandum.

5. Infas: In contractu Societatis, si pecuniæ valor crescat, non crescit pro apponente illam, sed pro omnibus sociis, ergo pari modo idem dicendum erit, si crescat valor animalium: Conferat, v. g. Petrus centum ex auro, valentia centum & decem argenteos si finita Societate contingat aureos illos pluris valere, v. g. centum & viginti, Petrus non habebit pro suo capitali collato, nisi tot aureos, quot ascendunt ad centum, & decem argenteos nam alii decem erunt dividendi, utpote lucrum commune sociis, ita igitur in animalibus.

Respondeo, pro doctrina ejus, quod assumitur, & pro responsione ad paritatem, quæ inducitur, sunt hic beneficia distinguenda, quæ tribus dictis ego, claritatis gratiâ, proferam.

6. Dico primò: Si crescat valor pecuniæ collatæ ab uno ex sociis, antequam ea ad merces comparandas expendatur, vel antequam miscetur, ita cum cæteris pecuniis Societatis, ut discerni nequeat, ille est Dominus hujus valoris, qui eam contulit, quia ipse habet illius dominium, & consequenter, & ipsi crescit, & decrevit, & juxta hunc valorem in fine Societatis eidem erit pecunia restituenda.

7. Dico secundò: Si crescat idem valor, postquam comparatæ sunt merces, vel postquam pecunia mixta ita est cum cæteris pecuniis sociorum, ut discerni nequeat, incrementi hujus sunt Domini omnes socii, quia ipsi simul habent dominium illarum mercium, & pecuniarum; quare ex æquo est dividenda, esto, prius propter pactum Societatis initio inquit, debeat extrahi, & reddi apponenti tanta pecunia, quantum apposuit, secundum illum valorem, de quo numero præcedenti, dictum est.

8. Dico tertiò, hinc fieri, ut magna sit disparitas inter animalia, & pecuniam, quando hæc, vel illa conservatur, animalium enim semper Dominus est is, qui

Part III.

ea apponit, at pecuniæ non ita: nam, ut dictum est, postquam merces comparatæ sunt, & pecuniæ sunt cum cæteris admixtæ, pertinent ad totam Societatem; non est igitur mirum, si incrementum harum, ut vult Bonac. d. 3. de contr. q. 6. p. 3. n. 3. & p. 5. num. 8. pertineat ad lucrum sociorum omnium modo, quo dictum est, non verò incrementum animalium.

CAPUT XII.

De partitione, quam debent exhibere Fratres, mortuo Patre, quæ assimilatur Divisioni, quæ fit ratione Societatis.

1. **I**nve novo, l. 1. *Si liberis, C. de collationibus, Amb. ex Ieslam, C. Eodem titulo, Auth. de Triente, & semisse, §. Illud quoque, Coll. 3.* statuitur, ut filii suo Patri succedere volentes, adducant ad partitionem communem, quæ acciperent à Patre vivente, quod certè similitudinem, quam præ se fert contractus Societatis, nam ideo hic sequentem regulam breviter habet:

2. Omnes descendentes legitimi, quibus debetur legitima (nam propterea includuntur etiam legitimi, imò etiam adoptati, non autem illegitimi, quia his legitima non debetur) sive masculi, sive femina, sive sint in Patris potestate, sive jam emancipati, volentes succedere Patri, vel Matri (quoad volentes succedere Avo, vel Avia, vide apud mox num. 3. citandos.) Filii, inquam, volentes succedere parentibus decessentibus testatis, vel non testatis, tenentur conferre ea, quæ habuerunt ex bonis dicti Patris, vel Matris viventium, ut scilicet ex iis in communi adductis, tanquam ex uno cumulo, fiat justa partitio inter ipsos fratres, sororesque. At verò ascendentes, ut est Pater, Mater, Avus, Avia, quando succedunt filiis, vel Nepotibus decessentibus, non tenentur conferre ea, quæ habuerunt à filiis, vel nepotibus viventibus. Ratio Regulæ tunc intelligitur, cum cognoscatur radix, cur facienda sit inter prædictos fratres dicta collatio. Ea autem est, quia omnibus filiis debetur post parentum mortem æqua legitima. Quando ergo parens ante suam mortem aliquid alicui ex filiis tradit, præsumitur, nisi aliud exprimat, vel tacite ex conjecturis colligatur, dare illud in computum legitime, quam post mortem suam illis debet. Ne ergo frater, plus habeat de legitima, quam alii, inde est, ut illud debeat in commune adduci, & æquè dividi. Quoniam igitur, quando filii dant aliquid Patri, vel Matri, vel suis ascendentibus, non præsumuntur dare in compensationem legitime, cum ascendens censetur moriturus, antequam moriatur descendens, sed dare præsumatur per meram donationem, idest illa non sunt à Patre conferenda, quia, quæ simpliciter donantur, & liberaliter, in commune non conferuntur, nam propterea, nec ipse filius ea, quæ accipit à Patre liberaliter, & non in compensationem legitime obligatur ad conferendum, eo modo, quo à nobis, in lib. 5. Decalog. cap. 4. §. 2. à num. 3. pluribus explicatum est.

3. Nepotes, quando vel mediatè, vel immediatè succedunt Avia, qui, & quatenus debeant conferre, habes apud Molinam, d. 257. Ant. Gom. in l. Tauri 39. num. 37. Tusch. tom. 1. à concl. 416. Valq. in opusc. de test. cap. 7. §. 2. d. 14. Bonac. d. 3. de contr. q. 6. p. 7. §. unic. n. 2. v. Sed modò aliòsque.

4. Qua ratione autem dignosci queat, parentes dedisse aliquid liberaliter, vel in compensationem legitime, ad eoque conferendum, duæ sunt regulæ, quas attuli in lib. Decal. loc. cit. illas, & ab illis deductas illationes, inde pete.